

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKljučNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE v Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 6. aprila 1943-XXI

Cena posamezni številki lir 0,80

Dopolnitev naredbe o maksimalnih cenah za stavbeni in mizarski les

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal, smatrajoč za umestno, da se določijo posebni pribitki in odbitki za nadrobno prodajo določenih vrst stavbenega in mizarskega lesa in po zaslusniju odbora iz člena 9. naredbe z dne 25. marca 1942-XX št. 52, naslednjo naredbo:

Člen 1. — Členu 2. naredbe z dne 26. junija 1942-XX št. 133 o maksimalnih cenah za stavbeni in mizarski les se dodaje tale odstavek:

Za nadrobno prodajo smrekovega in jelovega žaganega lesa dobre kakovosti za posebno uporabo po spodaj navedenih vrstah znotraj pokrajine se določajo tile pribitki oziroma odbitki:

- Dolžina 4 m, širina od 8 cm navzgor, debelina 10 do 60 mm;
1. tržna vrsta I, pribitek 25% na temeljno ceno,
2. tržna vrsta II, pribitek 10% na temeljno ceno,
3. tržna vrsta III, odbitek 8% od temeljne cene,
4. oporečno blago, odbitek 15%.

Člen 2. — Tako pri prodaji na debelo kakor tudi pri prodaji na drobno se odmerja, če bi bilo treba po predpisih členov 1. in 2. naredbe z dne 26. junija 1942-XX št. 133 in po prednjem členu uporabljati več pribitkov ali odbitkov, znesek vsakega pribitka ali odbitka po temeljni ceni kakovosti »monte«.

Člen 3. — Ta naredba stopi v veljavo od dne objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino (t. j. dne 3. aprila).

Ljubljana 31. marca 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Odpiranje in zapiranje trgovin

Da se odpravijo nesporazumi glede vprašanja odpiranja in zapiranja trgovin v poletnem času, objavljamo dobredno naredbo Visokega komisarja št. 174 z dne 12. 9. 1942 »Služb. list« št. 74 z dne 16. 9. 1942-XX, ki določa naslednje:

Čl. 2. A. prodajalnice: trgovine oblačilne stroke, pohištva, papirnice, knjigarne in trgovine z mešanim blagom morajo biti odprte od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.30;

2. trgovine z živili in prodajalnice premoga in drv: od 8. do 12. in od 15.30 do 18.30 v zimskih mesecih, od 16. do 19. ure v poletnih mesecih;

3. Trgovine s sadjem in zelenjavo: od 6.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure;

4. Prodajalnice kruha in mlekarne: od 6.30 do 20. ure;

5. Prodajalnice peciva, slaščice in piškotov: od 8. do 20. ure;

6. Mesnice: od 6.30 do 11. ure;

7. Prodajalnice rastlin in cvetja od 8.30 do 12.30 in od 15. do 20.

Člen 12. Za poletne mesece veljajo meseci april—september, za zimske pa oktober—marec.

Z gornjim pojasnilom se razveljavlja prvotno pojasnilo glede odpiranja in zapiranja trgovin v poletnem času.

Razvojne možnosti gospodarstva na jugovzhodu

Spoznanje o nujnosti sodelovanja visoko razviti industrijskih dežel pri razvoju gospodarstva agrarnih in surovinskih dežel je že splošno prodrlo in ni treba te nujnosti več dokazovati. Tako piše v »Südost-Echo« dr. Max Higner, ki nato navaja, kako je zlasti nemška kemična industrija veliko pripomogla k razvoju gospodarstva jugovzhodnih dežel.

Samo po sebi se razume, piše nadalje, da skuša vsaka visoko razvita industrijska dežela v prvi vrsti proizvajati v lastni državi in svoje izdelke izvažati. Ravno tako pa je razumljivo, da skuša tudi vsaka druga država v okviru svojih naravnih pogojev čim več proizvajati vsega, kar potrebuje za kritje domače potrebe. Posebno v vojni treba takšno stremljenje razumeti, ker se s tem krepi skupni proizvodni potencial, v mirnem času pa je v tem podlaga za ozko sodelovanje. Posamezna država kot Nemčija sploh ne more proizvajati toliko, da bi mogla kriti vso evropsko oskrbo. Zato mora pospeševati v lastnem interesu zdravje industrije, ki imajo potrebne obstojne pogoje v sosednjih deželah, kakor v Romuniji, Bolgarski in drugih jugovzhodnih državah. Izkoriščanje gospodarskih produktivnih sil teh dežel pomeni povečanje njih nakupne moči, kar je posredno v korist tudi Nemčiji sami.

Kako je razvito gospodarstvo posamezne države, se zlasti jasno vidi v potrošnji kemičnih proizvodov na glavo prebivalca. V agrarnih državah jugovzhoda so se celo umetna gnojila porabljala le v neznatni meri. Druga kemična sredstva pa v še bolj neznatni meri, kakor se vidi iz naslednjih številok o porabi kemičnih proizvodov pred vojno na glavo prebivalca (vrednost v nemških markah):

Nemčija 60 mark, Belgija 40, Francija 35, Nizozemska 35, Švica 30, Madžarska 9.50, Grčija 6.50, Romunija 4.50, bivša Jugoslavija in Bolgarska vsaka po 3 marke na glavo prebivalca.

Osnovna elementa vsakega gospodarskega razvoja sta volja, da se doseže napredek in sposobnost, da se uresniči osnovni pogoji za novo proizvodnjo. V ta namen so potrebne energije, surovine, kapital, prometna sredstva in izučene delovne sile. Za razvoj moderne kemične industrije so bili v jugovzhodnih državah mnogo slabši pogoji kakor v drugih evropskih deželah. Zlasti pogonskih sil in surovin je v jugovzhodnih deželah manjkalo oz. so se predrago izkoriščale. Tudi odjem izdelkov je bil zaradi nizke potrošnje na glavo prebivalca slab. Manjkalo pa je

Opozorilo trgovcem s steklenino

V smislu odločbe Visokega komisariata morajo trgovci s steklenino in porcelanom predložiti do 10. aprila podroben inventar teh predmetov po stanju 31. januarja 1943 v dopolnitev inventarja, ki so ga predložili v februarju, toda samo z ozirom na skupno vrednost blaga.

tudi kapitala ter izkušenj, poleg tega pa je bil razvoj oviran zaradi pretiranih zaščitnih carin in zastarelega davčnega sistema.

V zadnjih letih pa so se razmere spremenile s pomočjo nemške kemične industrije. Presežek delovnih sil in pičlost kapitala v jugovzhodnih deželah zahtevajo v prvi vrsti razvoj industrij, ki potrebujejo malo kapitala in veliko delovnih sil. Preferenčni odjem deželnih pridelkov in surovin iz jugovzhodnih dežel v Evropi je povečal domačo produkcijsko potrebo jugovzhodnih dežel. Napredek v kemiji pa je poleg tega omogočil ugoden razvoj tudi za mnoge nove surovine in s tem so bili dani pogoji tudi za velike industrije v balkanskih in podonavskih deželah.

Po novih cenitvah je v podonavskih in balkanskih deželah vodnih sil s skupno 10 do 12 milijonov kW. Te sile dajejo zdravo podlago za elektrokemično proizvodnjo. Izkoriščanje vodnih sil pa bi poleg tega zboljšalo prometna pota in bi služilo tudi namakanju njiv.

Poleg zemeljskega olja, ki ga v zadnjem času pridobiva tudi Madžarska, se danes uporablja kot navadno gorivo tudi zemeljski plin, ki pa je visokovredna surovina za kemično industrijo. Izkoriščanje zemeljskega plina bi moglo v mnogem nadomestiti nafto, katere proizvodnja v Romuniji nazaduje.

Druga surovina velike važnosti bi bilo donavsko trsje, ki raste na površini 400.000 ha. Trsje bi se moglo uporabljati namesto lesa za proizvodnjo celuloze in umetnih tkiv. Tudi koruzna slama bi se mogla industrijsko uporabljati namesto da se požge na poljih, kakor se to dogaja danes.

Posebno ugodni so pogoji za razvoj lahke kovinske industrije. Podonavske in jugovzhodne dežele spadajo med najbogatejše dežele na boksitu. Pa tudi druge

osnovne snovi za anorganično kemijo so v teh deželah. Njih stopnjevanje izkoriščanje bi moglo nuditi surovinsko podlago za razvoj kemične proizvodnje. Posebno žvepleni kremenci, ki imajo navadno sulfidne bakrene in svinčene rude, se dobe v Bolgarski, Črni gori, Romuniji in Madžarski. Poleg tega je kromova ruda v Srbiji, Bolgarski in Grški, v Hrvaški, Romuniji in Madžarski pa tudi velika ležišča soli.

Nemška kemična industrija je začela že pred vojno pomagati pri izkoriščanju vseh prej naštetih možnosti ter bo tudi v bodoče pomagala s kapitalom, tehničnim sodelovanjem, dobavami potrebnih strojev, izučitvijo delovnih sil itd.

Uresničenje cele vrste pomembnih in tehnično že proučenih načrtov je odvisno v glavnem od dveh činiteljev: Podonavske in jugovzhodne dežele morajo gledati na to, da niso v izkoriščanju in proizvodnji svojih surovin odvisne od inozemstva, nasprotno pa mora imeti nemški pogodbenik to gotovost, da ne bo investiral kapitala, dela in tehničnih izkušenj v načrte, ki ne bi bili zaradi posebnih razmer glede davkov, carin in drugih stroškov konkurenčni v evropskem prostoru. Predvsem pa je potrebno medsebojno zaupanje. Ni potrebno, da mora biti v inozemskih ustanovitvah vedno večina delnic v nemških rokah, ker se v tem primeru zanimanje in zaupanje inozemskega partnerja zmanjšuje. Če bo našel inozemski partner razumevanje za svoje potrebe, bo tudi rad sprejel inozemsko tehnično vodstvo in ne bo presojal vse le iz stališča prestiža. Splošno veljavni pravili za ta vprašanja seveda ni mogoče postavljati, vendar pa se bo z resničnim sodelovanjem vedno našla zdrava podlaga, ki bo upoštevala gospodarske in tehnične interese obeh partnerjev. In v tem je tudi najboljše podlaga za gospodarski razvoj jugovzhodnih dežel.

Novosti iz konzervne industrije

Kakor na druge gospodarske panoge, tako je vplivala vojna tudi na konzervno industrijo zelo oživljajoče. Sicer je mogla pokazati evropska konzervna industrija tudi že pred 1. 1939 lepe uspehe, vendar pa se dolgo ni igrala v splošni prehrani te odločujoče vloge kakor v Združenih državah Severne Amerike. Pod pritiskom novonastalih razmer, da se sadje in sočivje čim bolj izkoristi, so nastala v vseh deželah nova podjetja za konzerviranje sadja in zelenjave.

Pred kratkim je bila v Parmi razstava italijanske konzervne industrije, ki je podala učinkovito sliko o pomenu te gospodarske panoge za Italijo. Danes ima Italija okoli 1500 velikih in nad 100 tisoč malih podjetij, ki predelujejo najrazličnejše proizvode, od paradiznikov do ribjih konzerv. Letno predelane količine se cenijo na približno 1 milijon stotov

sadja, 6 milijonov stotov paradiznikov, 500.000 stotov zelenjave in 5000 stotov gob. Vrednost tako pridobljenih konzerv se cenijo na približno 1 milijardo lir. V zadnjem času se je mnogo storilo, da se reši najtežje vprašanje glede izdelave konzerv. Pločevina se nadomešča z lepenko ter z novimi tipi posode. Izdelujejo se trde marmelade. Nadalje pa se gleda na to, da se zbirajo stare konzervne posode in doze. Tovarne za ribje konzerve so začele uporabljati črno pločevino.

V Bressuire v Franciji je mogla pred kratkim začeti obratovati vzorna tovarna za hranjenje sveže zelenjave z odtegnitvijo vode. Nadaljnje podobne tovarne naj se ustanove. S posebnim zakonom se je določilo, da se more za posebno lahko pokvarljiva živila uradno odrediti njih konzerviranje in tudi način, kako se naj to konzerviranje izvrši. Nadalje

Trgovce in gostilničarje vladno obveščamo, da jih prihodnje dni obišče naš akviziter radi velikonočnih oglasov v »TRGOVSKEM LISTU«. Prosimo vse gg. trgovce in gostilničarje, da letos objavijo velikonočne oglase predvsem v »Trgovskem listu« in s tem manifestirajo svojo stanovsko zavednost.

se je ustanovila posebna komisija, ki naj prouči vprašanje, kako bi se mogel dobro konservirati krompir. Razpisale so se celo premije za posebno uspešno konzerviranje jedilnega in semenskega krompirja.

V Curihu se je ustanovila nova delniška družba, ki naj z zamrznjenjem konzervira živila. Družba bo tudi kupovala s stroji in aparati, ki so potrebni za proizvajanje konzerv po principu zamrzovanja.

Na Madžarskem je izšla naredba kmetijskega ministra, s katero se odreja zasega nekaterih pridelkov, ki jih potem kupijo tovarne. Iz teh pridelkov se izdelajo visokovredna živila, ki se konzervirajo.

Konzervna industrija v USA, ki je zelo razvita, trpi zaradi pomanjkanja bele pločevine in išče sedaj tehnični postopek, da bi se konzervirala živila z odtegnitvijo vode. Novi postopek dehidriranja je boljši od dosedanjega posušitve živil, ker ostanejo bistveno manjše količine vode.

Plačilni dogovor Rim-Berlin

»Südost-Echo« poroča: Pri zadnjih pogajanjih o italijansko-nemškem plačilnem dogovoru je bilo dogovorjeno naslednje: a) Davčne olajšave pri transferu zneskov iz italijanske posesti iz Nemčije v Italijo po interinskem kontu, ki so bile prvotno terminirane do 31. decembra 1942., so bile podaljšane do 31. decembra 1943. Enake davčne olajšave se dovolijo tudi za prenos izkupičkov od italijanskih premoženj na ozemlju Luksemburga. b) Povratnikom, ki stanujejo v Južni Tirolski, se morejo nakazovati plače, pokojnine, rente itd. do višine 150 RM mesečno po kontu »transferiment vari«. Veljavnost te določbe je bila podaljšana do 31. decembra 1943. Če izvirajo ta nakazila od sorodnikov, ki opravljajo v Nemčiji vojaško službo, se morejo ti zneski zvišati od 150 na 300 RM. c) Dogovorjeni so bili sklepi o nakazilu zneskov za pozavarovanje.

Občni zbori

Gregore & Co. d. d., veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga ima 2. redni občni zbor dne 17. aprila ob 15.30 v družbeni pisarni. Delnice se morajo založiti najmanj 6 dni pred občnim zborom.

Delniška gradbena družba ing. Dukič in drug d. d. v Ljubljani ima redni občni zbor 20. aprila ob 11. v poslovnih prostorih družbe, Bohoričeva 24. 25 delnic daje pravico do enega glasu. Delnice se morajo položiti vsaj tri dni pred občnim zborom.

Iz italijanskega gospodarstva

Po nedavno sklenjeni trgovinski pogodbi med Italijo in Romunijo bo dobavila Italija Romuniji tudi 2770 ton umetnih gnojil, 300 ton sukanca in razne kemične proizvode, zlasti strojila.

Švica je predlagala Italiji zgraditev cevovoda za mineralno olje od genovskega pristanišča do Švice. S tem bi se dovoz olja bistveno pocenil in olajšal. Ves za gradnjo potrebni material in kapital bi dala Švica. O švicarskem predlogu se že vodijo med Italijo in Švico pogajanja in kakor pišejo listi, je verjetno, da bo Italija švicarski predlog sprejela.

Letošnja proizvodnja piva bo v Italiji zaradi varčevanja z ječmenom omejena in bodo pivovarne dobavljale pivo predvsem vojski. L. 1938. so proizvedle italijanske pivovarne 671.500 hl, l. 1934., ko je bila proizvodnja izredno nizka, pa 353.400 hl. V Italiji je 51 pivovarn, ki so last 42 tvrdk.

Italijanske oblasti so pozvale kmetovalce, da letos zasade čim več sončnic. Da bi se gojitev sončnic čim bolj posušila, se bodo cene sončnega semena zvišale. Poleg tega bodo smeli gojitelji sončnic zadržati za sebe večje količine olja iz semena sončnic.

Med številnimi panogami italijanske kemične industrije in avtarkični podlagi se je zlasti uveljavila farmacevtska industrija, ki je dosegla tudi lepe znanstvene uspehe. Zasluga skupnega dela zdravnikov, tehnikov in lekarnarjev je, da je postala ta panoga popolnoma neodvisna od tujine, in sicer ne samo glede sintetičnih izdelkov in alkaloidov, temveč tudi glede serumskih in bioloških preparatov. Tudi na polju zdravilnih rastlin si je osvojila italijanska farmacevtska industrija avtonomno podlago. S farmacevtskimi in kliničnimi eksperimenti se je posrečilo najti v domačih rastlinah nadomestilo za eksotične rastline.

Ker so se podražili madžarski izvozni deželni pridelki, so se po novem italijansko-madžarskem dogovoru zvišale tudi cene za tekstilne izdelke. Cene umetnega tkiva so se zvišale po tem dogovoru za 15 odstotkov, za umetni svileni sukanec za 10, za mešani sukanec za 6 $\frac{1}{2}$ in za druga tkiva za 5 odstotkov. Poleg tega so se dogovorile madžarske dodatne dobave konoplje in lesa za tekstilne izdelke.

Banca Commerciale Italiana v Milanu, ki ima 700 milijonov lir glavnice, bo izplačala 4% dividendo za l. 1942. — Enako dividendo bo izplačala tudi banka Credito Italiana, ki ima 500 milijonov lir glavnice.

Družba Pirelli bo letos izplačala isto dividendo ko lani, namreč 14,2%. Cisti dobiček družbe se je lani zvišal od 56,9 na 64,7 milijona lir. Svojo glavnico je družba lani zvišala od 400 na 500 milijonov lir.

D. d. Cimperon z glavnico 5 milijonov lejev se je ustanovila v Bukarešti z udeležbo italijanskega in romunskega kapitala. Družba bo uvažala italijanske konfekcijske izdelke, tehnični in sanitarni material in kolonialno blago. V Italijo bo družba izvažala živila, usnje, lesne izdelke, mineralno olje in razne rude.

Ze v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manjete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Vedno večja poraba papirja

Zaradi vojne so zelo narasle zahteve, ki se stavijo na papirno industrijo in še zlasti na industrijo lepenke. Poleg večje porabe papirja pri vojski je narasla tudi civilna potreba po papirju in lepenki. Popolnoma napačno pa bi bilo misliti, da je nastala večja poraba papirja kot nadomestila za druge surovine ali pa kot zasilen ukrep. Tako so Združene države Sev. Amerike že v začetku l. 1939. dopustile namesto lesenih zabojev za jajca zaboje iz valovite lepenke za železniški prevoz. Isto leto so bile dovoljene mlečne steklenice iz lepenke za podrobno prodajo. Ze deset let prej pa so začeli izdelovati prve steklenice iz papirja. Leta 1938. so izdelali že 300 milijonov mlečnih steklenic iz papirja, l. 1940. naj bi njih število doseglo že 625 milijonov.

Poleg tega razvoja v tehniki ter zaobale potrošniškega blaga se je na trgu za zaobalo vedno bolj razvijala tendenca, da se trajni zaboji nadomeste z zaboji, ki se porabijo samo enkrat. Zlasti v Angliji so delali tako. Pri revščini gozda v Angliji — komaj 5 odstotkov površine je pokrite z gozdovi — se je morala opaziti ta potrošnja v velikanskih uvoznih količinah. Danes se ta odvisnost od uvoza posebno jasno vidi. Po cenitvi »Economista« se je morala potrošnja časopisnega papirja znižati za 18,5 odstotka. Uporaba starega papirja se je povečala za 50 odstotkov. Zametavanje ali zažiganje starega papirja se kaznuje v Angliji z visokimi kaznimi do 500 funtov v denarju in do 3 let zaporu.

Pomen starega papirja zato raste. Če bi se v Nemčiji v vsakem gospodinjstvu samo en škricel

oddal zbirki starega papirja, bi se v 14 dneh nabralo 560.000 kg starega papirja, kar bi pomenilo približno 1851 kub. metrov lesa. Če se pošlje 1000 strojev za seštevane namesto v posebnih lesenih zabojih, kakor se je delalo prej, v posebnih konstruiranih zabojih iz valovite lepenke, se s tem ne prihrani samo 30 kubičnih metrov lesa, 216 kg železa (žebli) in 2155 kilogr. lesene volne, marveč so se tudi znižali izdelovalni stroški in cena zaobale se zniža od 8444 na 3774 mark, poleg tega pa se je mogla lepenka oddati zbirki starega papirja, dočim so se prej zaboji razbili, les pa porabil kot kurivo. Valovita lepenka in lesni karton sta se mnogo bolj obnesla kakor pa leseni zaboj in zato se je njuna uporaba tudi tako zelo povečala.

Stalno naraščajoča potreba vojne nega konsuma papirja in lepenke za najbolj različne namene, v znatni meri za pošiljanje živil in municije, je zelo dvignila potrebo po starem papirju. Izračunali so, da bi se na leto moglo dobiti od vsakega prebivalca po 4 kg starega papirja, če vsak čita dnevno en list, tedensko eno revijo in če piše vsak dan eno pismo. Povprečno pa se gotovo porabi še več papirja. Mnogo bi se tudi dobilo starega papirja, če bi se skrajšali roki za hranitev starih aktov na samo 5 let in če bi se izločile iz knjižnic zastarele in knjige brez vrednosti in če bi se iz varnostnih ozirov izpraznila vsa podstrešja in kleti s stari papirjem. Vse te velikanske količine starega papirja bi se mogle znova porabiti. Takšni ukrepi pa bodo potrebni, če se bo hotelo zbrati zadosti starega papirja za rastočo potrebo po papirju in lepenki.

Ugoden razvoj gospodarstva v Protektoratu

Poročilo Narodne banke v Pragi navaja tudi pregled o gibanju cen. Cene so bile po tem poročilu stabilne. Kupna moč češke krome je bila enaka eni desetini marke. Za nekatero uvozno, zamenjalno blago in deželne pridelke so se cene sicer nekoliko zvišale, zato pa so se nekatere druge cene znižale, zlasti cene predmetov, ki so potrebni oboroževalni industriji in za javne potrebe. Znižale so se tudi cene predmetov, katerih potrošnja se je povečala ali katerih proizvodnja se je pocenila. Nekatero ceno so nazadovale tudi zato, ker se previsoki dobički niso dopuščali. Posledica vseh teh ukrepov je bila, da se je celotni indeks cen v zadnjih mesecih l. 1942. znižal, zlasti pa se se znižale cene za živila, da so življenjski stroški padli. Mezde pa so kazale rahlo tendenco za dviganje. Cene so se mogle v prehranbenem sektorju znižati, ne da bi se morale kmetovalcem znižati dovoljene cene!

Glede industrijske proizvodnje pravi poročilo banke, da so se dosegli lepi uspehi, h katerim so znatno pripomogla rastoča naročila iz drugih pokrajin Nemčije. Da se doseže čim bolj racionalen postopek pri uporabi surovin, so se izvedli razni ukrepi glede proizvodnje, razdeljevanja in potrošnje. V ta namen so se izvedle tudi dalekosežne koncentracije v industriji. Nekateri obrati so bili ustavljeni, nekaterim pa je bila njih kapaciteta znižana. Ustanovili so se tudi posebni skladi za podpiranje industrij, ki so se morale zapreti.

Položaj kmetijstva je bil v glavnem zadovoljiv. V prvi polovici leta je bila kmetijska delavnost zaradi slabega vremena sicer ovirana, nato pa je bilo vreme ugod-

nejše in so se mogle kulture popraviti. Žetev se je sicer nekoliko zakasnila, dobra uporaba delovnih moči in izredno ugodno jesensko vreme pa sta ugodno vplivala na donos pridelkov. Zitna letina je bila celo boljša od žetve v l. 1941.

Živahna zunanja trgovina Protektorata

Izvozna delavnost Protektorata je še nadalje živahna. Po uradnih ugotovitvah je prijateljsko inozemstvo kazalo v januarju 1943. predvsem zanimanje za kovinske izdelke ter elektrotehnične predmete. Zanimanje za igrače, ki je bilo zlasti živo pred božičnimi prazniki, je vidno popustilo. Povpraševanje je predvsem po umetniško izdelanih darilih iz lesa ter po bižuteriji. Živo zanimanje je tudi za tekstilno blago vseh vrst, konfekcijo, pletenine in nogavice. Aktivnost zunanje trgovine evropskih držav ni zaradi vojnih razmer nikakor popustila, temveč se nasprotno še dvignila.

Slovaška sladkorna proizvodnja

Po odredbi najvišjega slovaškega urada za oskrbo morajo kmetovalci letos zasaditi s sladkorno repo vsaj tako veliko površino ko lani. Na račun zelenjave in semen ali na novo pridobljene pridelovalne zemlje pa morejo površino s sladkorno repo posejane zemlje povečati. Slovaške sladkorne tovarne morajo v bodoče skleniti kontrakte o dobavi sladkorne repe takoj po zasaitvi ploskev in ne šele po žetvi, kakor so to delali dosedaj. Cena sladkorne repe bo za letošnje kampanjo določena na najmanj 32 Ks za stot.

Denarnišтво in zavarovalstvo

Zvišanje delniške glavnice Banke Credit Lyonnais

Na glavni skupščini delničarjev banke Credit Lyonnais je bilo v januarju sklenjeno, da se delniška glavnica zviša. Sedaj se je začel ta sklep izvajati. Izda se 1 milijon 200.000 novih delnic po nominalni vrednosti 500 in tečaju 650 frankov. Delniška glavnica se bo s tem zvišala od 400 na 1000 milijonov frankov. Nove delnice bodo s 1. januarjem že imele pravico do obrestovanja.

Srbsko enomilijardno notranje posojilo sta prevzeli Drž. hipotekarna banka in Poštna hranilnica. Ker je na trgu mnogo prostih denarnih sredstev, se bo najbrže v kratkem razpisalo novo enomilijardno investicijsko posojilo.

Češko-moravski protektorat bo razpisal notranje posojilo v višini 4 milijarde Kč. Poseben konzorcij bo prevzel 2,3 milijarde posojila, ostanek pa zavodi za socialno zavarovanje. Posojilo se bo obrestovalo po 3,5%, amortiziralo pa se bo v 20. letih. Emisijski tečaj posojila je 99%.

Holandski državni dolg se je v l. 1942. povečal od 6.625 na 8.203 milijonov goldinarjev. L. 1940. je znašal 3.652 milijonov goldinarjev.

Madžarska vlada bo izdala za 600 milijonov pengö novih blagajniških zapisov, ki se bodo obrestovali po 4 odstotke.

Na Švedskem bodo omejene dividende na največ 6 odstotkov, če znašajo dividendni zneski več ko 10.000 švedskih kron.

Ameriška delegacija na londonski valutni konferenci je predložila spomenico, v kateri se izreka za zlato veljavo in svoboden plačilni promet.

Gospodarske vesti

Visoki komisar sprejema ob delavnikih razen ob sredo in sobotah: od 9. do 10.30 uradnike Visokega komisariata, od 10.30 do 11.30 zastopnike oblasti, dostojanstvenike in voditelje, od 11.30 do 12.30 pa zasebnike.

Tarifa za navadne brzjavke je bila po na Dunaju doseženem sporazumu znižana med Italijo, Nemčijo, Luksemburgom, Španijo, Norveško, Nizozemsko, Romunijo in Slovaško.

Zagreški velesejem, ki bi moral biti ob koncu aprila, je odpovedan.

Velika obrtna in umetniška razstava je bila v Kamniku. Posebno

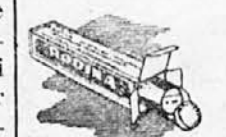

DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

Il mio bambino è a letto con l'influenza...
Moj otrok je zbolel za influenco...

In vendita in tutte le farmacie
Dobi se v vsaki lekarni

INUTILE SOFFRIRE
ZAKAJ BI TRPELI

pozornost so vzbujale razstave tovarn za trake v Mengšu, Bonačeve papirnice, Knafličeve usnjarne, Zornovih usnjarskih izdelkov, tvrdke Remeč, tovarne Titan itd.

Načrti za sezidanje svobodnega pristanišča v Novem Sadu so že gotovi in je madžarsko finančno ministrstvo tudi že dalo za sezidavo potrebna sredstva.

Obvezna delovna služba za vse moške od 16 do 60 je uvedena sedaj tudi v Banatu.

Neka nemška in neka italijanska tovarnica sta dobili na Bolgarskem koncesijo za postavitvev po ene tvornice za žvepleno kislino.

Z zelenjavo posejana površina je bila lani v Nemčiji povečana za 50 odstotkov na 313.000 ha. Vrednost vsega pridelka se je ocenila na 800 milijonov mark. L. 1942 so pridelali v Nemčiji 6,4 milijona ton zelenjave, v zadnjem predvojnem letu pa samo 2,5 milijona ton.

Kolesa bodo mobilizirali v Nemčiji, da se bodo mogli delavci, ki stanujejo bolj daleč od svojih tovarn, voziti na kolesih v tovarne. Za popravilo starih koles se bodo ustanovile posebne popravilnice. Vse prebivalstvo je dobilo poziv, da odstopi kolesa proti odškodnini, če jih sami ne rabijo.

Pri bolgarskem trgovinskem ministrstvu se je ustanovilo posebno ravnateljstvo, ki naj preišče vsa bolgarska rudna ležišča. Novo ravnateljstvo je dobilo od vlade 200 milijonov levov kredita.

Turška vlada bo zahtevala od parlamenta izredni kredit 120 milijonov turških funtov. Za kritje svojih izdatkov bo turška vlada pobirala poseben davek od kmetijskih proizvodov.

V Franciji je bil objavljen dekret, po katerem je dovoljen vsak uvoz lesa le proti dovoljenju odbova za uvoz gozdnih in žagarskih proizvodov.

Letna potrošnja lesa v Španiji znaša približno 5 milijonov kubičnih metrov, od katerih se je do bilo doma 2,4 milijona, ostanek pa se je moral uvoziti iz inozemstva.

Baselska družba »Maritime Suisse« je kupila finski parnik »Ergo«, ki ima 2800 rgt. Z nakupom tega parnika se je tonaža švicarske trgovinske mornarice zvišala na 70 tisoč.

Pristaniške pristojbine so bile na Finskem zvišane za 50 odstotkov.

Zaradi varčevanja z lesom so tudi v Angliji izvedli tipizacijo pohištva. To pohištvo se bo oddajalo novoporočencem in osebam, ki morejo dokazati svojo pravico do pohištva.

Toaletno milo »ANITA«

Toaletno kremo »ANITA«

Zobno kremo »ANITA« trdo

Rožno vodo »ANITA«

Rožno mleko »ANITA«

Muholovce »MUSKIN«

Izdeluje tovarna mila in kemičnih proizvodov

»MERKUR«

LJUBLJANA, Stari trg 17

Telefon 39-77